

EUROPANYTT

Fra Nord-Norges Europakontor

GOG PÅSKE FRA BRUSSEL

Påsen har ankommet, og før vi tar påskeferie kommer et rykende ferskt nummer av Europanytt! Denne måneden skriver vi litt om det omstridte bygningsenergidirektivet, grønn luftfart, EUs strategi for forsvarsindustri og ikke minst at Norge og EU har signert en partnerskapsavtale på bærekraftige landbaserte råvarer og batteriverdikjeder. Med det ønsker vi dere god lesing og en fin påske.

EØS-AVTALEN FEIRER 30 ÅR

Avtalen kom på plass tilbake i 1994, og markerte en milepæl for Norge sin posisjon i EUs indre marked. Den har lagt til rette for fri bevegelse av varer, tjenester, mennesker og kapital inn mot EU, som er en av Norges største handelspartnere. Den 22. mars markerte Europakommisjonen samarbeidet, og Statsminister Jonas Gahr Støre var i Brussel for anledningen.

[Les mer](#)

VON DER LEYEN TAR GJENVALG

Den nåværende

Europakommisjonspresidenten, Ursula von der Leyen, lansert i begynnelsen av mars sin gjenvalgskampanje. Partiet til von der Leyen, European Peoples Party, har med det valgt henne som sin ledende kandidat.

EU LEGGER FOR FØRSTE GANG FREM EN FELLES FORSVARSSTRATEGI

Den mye omtalte strategien for europeisk forsvarsindustri (EFIS) ble presentert av Europakommisjonen tirsdag 5. mars. Hovedmålet er å sikre at EU går fra krisehåndtering til forsvarsberedskap, med et sentralt fokus på felles anskaffelse av våpen og ammunisjon laget i Europa. Strategien følges av 1,5 milliarder euro til det nye initiativet the European Defence Investment Programme (EDIP).

Med bakgrunn i endringer i sikkerhets- og geopolitiske forhold etter Russlands krigsaggresjon mot Ukraina i 2022, måtte Unionen raskt styrke sin forsvarsberedskap. EFIS representerer en felles visjon for den europeiske forsvarsstrategien fram til 2035, med tiltak som inkluderer styrking av den europeiske forsvarsteknologiske og industrielle basen (EDTIB), forbedring av responskapasiteten til forsvarsindustrien, integrering av en kultur for forsvarsberedskap på tvers av EU-politikker, og samarbeid med strategiske internasjonale partnere.

Det første kvartalet av 2024 har bydd på mye aktivitet. Nye vedtak har blitt gjort, både innenfor Kunstig intelligens og felles forsvarsstrategi. Europeiske bønder har demonstrert en håndfull ganger, med bakgrunn i global handelsavtaler og grønne krav i Common Agricultural Policy (CAP).

Fremover blir von der Leyen nødt til å ha et klarere skille mellom sine offisielle plikter og sin valgkampanje. Hvis EPP vinner, må von der Leyen fortsatt godkjennes av Europaparlamentet, og de nasjonale valgene i EU-landene vil dermed kunne ha stor innflytelse på denne stemmegivningen.

EU-landene er i diskusjon om å styrke forsvarssamarbeidet, med noen som ønsker større økonomisk innsats enn det som er tilgjengelig. Det er en viss skepsis blant medlemslandene, da forsvar tradisjonelt har vært et nasjonalt anliggende. Ungarn, som tar over formannskapet 1. juli, har gitt beskjed om at forsvarspolitikken kommer til å være en prioritering. Europaparlamentet støtter generelt initiativet. En plan for European Defence Industry Programme (EDIP) er under utvikling, med mål om å oppnå enighet tidlig i 2025. Det nye Europaparlamentet forventes å innta en posisjon i november 2024 for å starte forhandlinger i desember 2024.

EU HAR ADOPTERT DET KONTROVERSIELLE BYGNINGSENERGIDIREKTIVET

EU-lovgivere vedtok det kontroversielle direktivet om energiprestasjon i bygninger med et stort flertall. Det betyr at loven ble plassert ett skritt nærmere fullførelse. I Europa beregnes det at millioner av trekkfulle bygninger forbruker en tredjedel av EU's energi, tillegg til å utgjøre rundt 40% av blokkens CO₂-utslipp.

Loven har som mål om å øke de dalende renoveringsratene og forbedre bygninger for et klimanøytralt Europa. Dette innebærer blant annet lavere energiregninger, redusert energifattigdom og mindre utslipp, sa den irske Greens /EFA-lovgiveren Ciarán Cuffe. Det bygningsenergidirektivet som nå har gått gjennom er langt fra det samme som ble lagt frem for første gang i 2021 av Europakommisjonen. Forslaget som ble lagt frem da var en streng plan for systematisk renovering av blokkens dårligste ytende bygninger. Dette har nå blitt en samling av mål som gir EU-landene et godt spillerom for å oppnå 20% til 22% reduksjon i energiforbruket i boligbygninger innen 2035. Det må også nevnes at 55% av denne gevinsten må komme fra den nedre 43% av de dårligste ytende bygningene.

For bygninger som ikke defineres som boliger vil tiltakene være strengere. 16% av de dårligste ytende bygningene (skoler og kontorbygg feks) må renoveres innen 2030, og innen 2033 må tallet være 26%. Subsidier for kullfyrte ovner er forbudt fra 2025, og en ikke-bindende avtale om å fase ut total bruk av karbon for oppvarming innen 2040. Det vil også bli obligatorisk med solcellepaneler på takene av hus - nybygde og renoverte, forutsatt at det er økonomisk levtbart. De nye tiltakene vil tre i kraft i slutten av 2026, og med det tvinges EU-landene til å sende inn en samling av tiltak som sikrer til hvordan man skal oppnå disse målene for bygningssektoren. Et viktig poeng er at den vedtatte loven ikke har noe sammenhengende EU-tilnærming, noe som betyr at ansvaret legges på medlemslandene for å implementere politikken effektivt.

MØTE MED STATSEKRETÆR OM GRØNN LUFTFART

Statssekretær i samferdselsdepartementet, Bent-Joacim Bentzen, besøkte Brussel for å diskutere fremtiden innen luftfart. I møte med Generaldirektøren i Eurocontrol, Raul Medina, og direktøren for luftfart ved DG MOVE, Filip Cornelis, diskuterte statssekretæren hvordan Grønn Alliansen samarbeidet mellom EU og Norge kan fremme utviklingen av null- og lavutslippsluftfart. Gjennom denne avtalen deler Norge og EU et formelt mål om klimanøytrale samfunn innen 2050. Luftfartstilsynet samarbeider med Det europeiske flysikkerhetsbyrået for å sikre lav- og nullutslipp innen luftfart.

Vår rådgiver på transport og næring, Janni Ekrem, møtte statssekretæren for å gi nordnorske innspill og synspunkt om hva som trengs for å utvikle bærekraftig luftfartsektor.

OPPDATERING SAVE THE DATE: NORDNORSKE EUROPADAGER 2024

Vi har endret noen av datoene for Nordnorske Europadager, fra det forrige nummeret av Europanytt. Narvik og Vadsø har byttet dato, og Narvik har også blitt forskyvet en dag frem. Husk å oppdater datoene i kalenderen din!

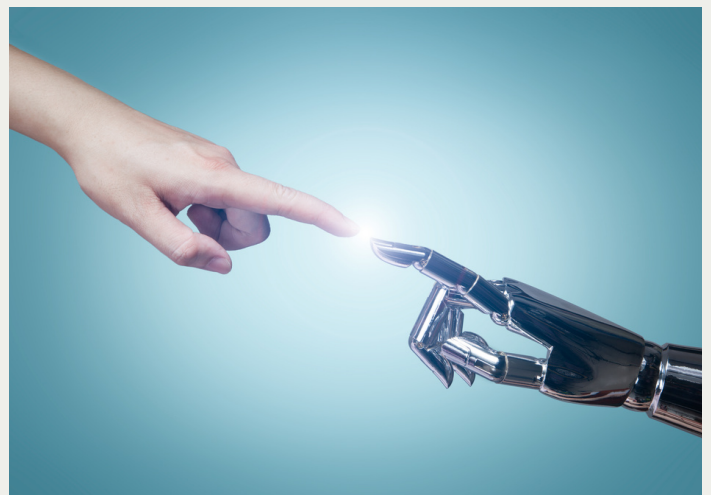
Vi er godt i gang med planleggingsfasen av arrangementet, og i begynnelsen av april skal vi ha et oppstartsmøte med interesserte medarrangører. Vi oppfordrer dere til å ta kontakt med Janni på janni@northnrway.org eller Anette på anette@northnorway.org hvis dere er interesserte i å delta på dette møtet for å bidra eller for å få mer informasjon om årets tema og arrangement. Er du interessert i å være medarrangør, ikke nøl med å ta kontakt med oss.

I løpet av våren vil det komme mer informasjon om temaer, innhold og påmelding.

EUROPAPARLAMENTET HAR GODKJENT EUS KI-FORORDNING

Nylig ble verdens første lov om regulering av Kunstig Intelligens (KI) vedtatt av Europa Parlamentet. EU påper at målet med loven er å beskytte grunnleggende rettigheter, demokrati, rettsstaten og miljømessig bærekraft fra høyrisiko KI, samtidig som innovasjonen styrkes og Europa etableres som en leder i feltet. Denne forordningen fastsetter forpliktelser for KI basert på vurderinger om potensielle risikoer og nivå av innvirkning.

Ifølge Euronews er EU hovedsakelig bekymret for KI-hallusinasjoner (når modellene gjør feil og finner på ting), samt den virale spredningen av Deep-fakes og den automatiserte manipulasjonen av KI som kan føre til villedning av velgere under valg. Teknologimiljøet har sine egen bekymringer rundt lovgivningen, men forskere mener at den ikke strekker seg langt nok. Samtidig er det bekymringer knyttet til at teknologisk monopol, hvor noen få dominante teknologiselskaper, har stor kraft over våre personlige liv, økonomiene våre og demokratiene våre.

Selv om reguleringen er formelt vedtatt, gjenstår fortsatt en endelig juridisk sjekk, før den forventes å bli endelig vedtatt. Lovforslaget må også formelt godkjennes av Rådet.

Når dette er gjort gjenstår kanskje det viktigste steget; implementeringen. For Norge har den nye Digitaliserings- og forvaltningsministeren Karianne Tung lovt en rask implementering av EU-reglene i KI-forordningen.

EU OG NORGE SIGNERER PARTNERSKAP PÅ BÆREKRAFTIGE LANDBASERTE RÅVARER OG BATTERIVERDIKJEDER

Som en del av EU-Norge Grønn Allianse har Unionen og Norge signert en strategisk partnerskapsavtale om bærekraftige landbaserte råvarer og batteriverdikjeder.

EU fremhever at Norge er godt posisjonert innen mineralsektoren, med tilgang til sjeldne jordarter, magnesium, titan, vanadium, fosfatstein og andre ressurser. Dette stemmer godt overens med målene i Critical Raw Materials Act, med sikte på å ytterligere styrke de europeiske grønne og digitale verdikjedene.

Partnerskapet legger til rette for å samarbeide tett innen ulike områder, inkludert:

- Integrering av råvare- og batteriverdikjeder, ved å lette felles investeringsprosjekter;
- Samarbeide om forskning og innovasjon;
- Anvende høye miljømessige, sosiale og styrestandarder;

- Mobilisere investeringer gjennom Invest EU, European Raw Materials Alliance og European Battery Alliance;
- Utvikle kompetanse for kvalitetsarbeidsplasser innen råvarer og batterisektorer.

Etter signeringen av intensjonsavtalen vil EU og Norge sammen arbeide med interessenter for å implementere veikartet for partnerskapet. Som en første aktivitet planlegges det et forretningsmøte under Hannover Messe den 22. april.

ERRIN - FORSKNINGS- OG INNOVASJONSNETTVERK FOR EUROPEISKE REGIONER

Nord-Norges Europakontor er medlem av European Regions Research and Innovation Network (ERRIN). Nettverket er delt opp i flere arbeidsgrupper som man kan følge, blant andre: Smart spesialisering; Energi og klimaendringer; Smart Cities; Transport; Bioøkonomi; Blå økonomi; Helse; Kulturarv og turisme; og IKT. Vi ønsker å gi de som jobber hos kontorets eiere og partnere muligheten til å få direkte tilgang til informasjonen fra ERRIN, samt delta i arbeidsgruppemøtene

Jobber du i Nordland eller Troms og Finnmark fylkeskommuner? Eller ved Nord universitet. UiT - Norges arktiske universitet, Salten regionråd, Tromsø kommune, Rana Utvikling eller Norges råfisklag? Og synes dette høres interessant ut? Send en epost til brussel@northnorway.org for mer informasjon.

HØRINGER OG ARRANGEMENTER

Hva beveger seg i Brussel og EU?

ERRIN-MØTER

Interessert i å delta på eller få informasjon om/fra ERRIN-møter? Send mail til brussel@northnorway.org. NB. Legg merke til at flere av møtene ikke går digitalt, men arrangeres fysisk i Brussel.

- [10. april, SMART SPECIALISATION WG MEETING: STEP - REGIONAL PERSPECTIVE, online](#)
- [15. april, UNILION BROKERAGE EVENT ON HORIZON EUROPE CLUSTER 5 \(TRANSPORT, ENERGY AND MOBILITY\), online](#)
- [18. april, CITIES & REGIONS GETTING AHEAD WITH THE CIRCULAR TRANSITION – A WCEF2024 ACCELERATOR SESSION, Brussel](#)
- [22. mai, POLICY & SMART SPECIALISATION WGS MEETING: WIDENING IN FP10 AND IMPACT ON COHESION POLICY POST-2027](#)

ARRANGEMENTER

- [2. – 5. april: Connecting Europe Days, Brussel](#)
- [15. – 16. april, The European Circular Economy Stakeholder Conference, Brussel og online](#)
- [25. – 26. april, EU Missions and cross-cutting activities info days, Brussel](#)
- [25. – 26. april, Matchmaking Event on Horizon Europe upcoming calls - Climate, Energy and Mobility, Brussel](#)
- [7. – 8. mai, European Cluster Conference, Brussel](#)
- [14. – 16. mai, Raw Materials Summit, Brussel.](#)
- [28.-29. mai Infodag European Defence Fund, Brussel](#)
- [11. – 13. juni, European Sustainable Energy Week 2024, Brussel](#)
- [13. og 14. september – NSPA Forum 2024, Bodø](#)
- [23. oktober, Nordnorske Europadager, Vadsø](#)
- [27. oktober, Nordnorske Europadager, Tromsø](#)
- [31. oktober, Nordnorske Europadager, Narvik](#)
- [18. – 22. november, European Hydrogen Week, Brussel](#)

Følg oss også i sosiale medier og
våre nettsider for oppdateringer!

Vil du ikke motta vårt Europanytt-brev? Send en epost til anette@northnorway.org

HØRINGER OG ARRANGEMENTER

Hva beveger seg i Brussel og EU?

HØRINGER

- [State aid for sustainable land transport – block exemption regulation – Høringsfrist 3. april](#)
- [EU emissions trading system – update of the Verification and Accreditation Regulation – Høringsfrist 15. april](#)
- [White Paper on Dual-Use Export Controls – Høringsfrist 30. april](#)
- [R&D on dual-use technologies – options for support – Høringsfrist 30. april](#)
- [European Defence Industry programme – Høringsfrist 21. mai](#)
- [How to master Europe’s digital infrastructure needs? Høringsfrist 30. juni](#)

KOMMENDE HØRINGER

- [EU Space Law – new rules for safe, resilient and sustainable space activities](#)
- [Unlocking private investment in energy efficiency – guidance to Member States and market actors](#)
- [Energy efficiency – assessing the level of EU & national funding](#)
- [Public Sector Loan Facility – interim evaluation](#)
- [Deforestation and forest degradation – reducing the impact of products placed on the EU market](#)
- [Creative Europe programmes – evaluations](#)
- [European Capital of Culture – interim evaluation for 2024 \(europa.eu\)](#)
- [State aid in the aviation sector – Commission guidelines on airports and airlines \(revision\) \(europa.eu\)](#)

Følg oss også i sosiale medier og
våre nettsider for oppdateringer!

Vil du ikke motta vårt Europanytt-brev? Send en epost til anette@northnorway.org